

Onderzoeksopzet Haarlem Waarderpolder

Rekenkamer van het hoogheemraadschap van Rijnland

18 november 2024

Inleiding

Deze definitieve onderzoeksopzet wordt ter kennisneming aangeboden aan de Verenigde Vergadering (VV), als eerste onderzoek uit het onderzoeksprogramma 2025-2026 van de Rekenkamer van het hoogheemraadschap van Rijnland.

Aanleiding en selectie onderzoek

De Rekenkamer had het onderwerp Haarlem Waarderpolder in 2024 op de groslijst geplaatst. Voor Rijnland is de vernieuwing van AWZI Haarlem Waarderpolder namelijk het grootste investeringsproject in haar bestaan. Gezien de grote inhoudelijke uitdagingen waarvoor het hoogheemraadschap de komende decennia staat, is de verwachting dat er in de toekomst vaker grote investeringsprojecten nodig zijn. Het is tegen deze achtergrond dat de Rekenkamer de vraag relevant acht wat bij dit project te leren valt uit de besluitvorming en informatievoorziening.

Op 9 oktober 2024 heeft de VV unaniem een motie aangenomen met een verzoek aan de rekenkamer om een onderzoek te doen naar het proces van besluitvorming rond het project AWZI Haarlem Waarderpolder (zie onderstaand kader).

Onderwerp: *Informatievoorziening grote projecten*

De verenigde vergadering van het Hoogheemraadschap van Rijnland, bijeen in de vergadering van 9 oktober 2024,

Constaterende dat:

- het project AWZI Haarlem Waarderpolder voor Rijnland een erg groot project is,
- het algemeen bestuur frequent op de hoogte is gehouden van allerlei wijzigingen rond scope en kosten,
- de kostenraming van het project AWZI Haarlem Waarderpolder in een korte tijd, dat wil zeggen tussen twee VV-vergaderingen in, met ongeveer 21% is gestegen,

Overwegende dat:

- het belangrijk is om van ervaringen met zulke impact te willen leren,

Verzoekt de rekenkamer om:

- een onderzoek uit te voeren naar het proces van besluitvorming rond het project AWZI Haarlem Waarderpolder vanaf de start van het project in 2019 tot nu,
- en daarbij aandacht te besteden aan de doeltreffendheid en doelmatigheid van de informatievoorziening aan het algemeen bestuur,

Deze motie heeft de Rekenkamer betrokken bij het opstellen van het onderzoeksprogramma 2025-2026.

De Rekenkamer heeft vastgesteld dat de motie meerdere onderwerpen bevat: Haarlem Waarderpolder, informatievoorziening grote projecten en kosten/scope grote projecten. Het is onmogelijk om binnen het budget van de Rekenkamer alle aspecten van de motie in een onderzoek onder te brengen. Zo'n groot onderzoek zou ook (te) lang duren. Om deze redenen heeft de Rekenkamer ervoor gekozen om de inhoud van de motie in verschillende onderzoeken terug te laten komen.

In het onderzoeksprogramma 2025-2026 heeft de Rekenkamer aangegeven te starten met een onderzoek naar Haarlem Waarderpolder.

Doel onderzoek

Dit onderzoek gaat over de besluitvorming én informatievoorziening aan de VV rondom het grote investeringsproject Haarlem Waarderpolder, mede in het licht van belang van het 'in- en uitchecken' van iedere VV, die betrokken is bij een langdurig project. Doel van het onderzoek is: inzicht en lerend vermogen vergroten.

Centrale vraagstelling en onderzoeksvragen

De centrale onderzoeksvraag is: Hoe is het proces van informatieverstrekking naar en besluitvorming door de VV over het project AWZI Haarlem Waardepolder verlopen (vanaf de start van het project in 2019 tot eind 2024)? Wat ging goed en waar is verbetering mogelijk?

In het verlengde van onze hoofdvraag gelden voor het onderzoek de volgende deelvragen:

1. Op welke momenten heeft de VV sinds de start van het investeringsproject besluiten genomen (tijdslijn)? Welke keuzes lagen op de onderscheiden besluitvormingsmomenten voor?
2. Welke informatie is de VV op de onderscheiden besluitvormingsmomenten aangeleverd? Wat valt in algemene zin over de kwaliteit van de aangeleverde informatie aan te geven? Was deze informatie doeltreffend en doelmatig?
3. In hoeverre zijn/worden VV-leden geïnformeerd over mogelijke projectrisico's in relatie tot het investeringsproject? Op welke momenten? En is daarbij aangegeven hoe de organisatie deze projectrisico's wil beheersen?
4. In hoeverre voelen de VV-leden zich op besluitvormingsmomenten goed geïnformeerd? Wat gaat volgens hen hierbij goed en wat zou in de toekomst beter moeten/kunnen?
5. In hoeverre is tot nu toe de informatievoorziening aan de VV over het verloop van het project juist, navolgbaar, tijdig en volledig?
6. Welke lessen levert het onderzoek op met betrekking tot de informatievoorziening aan de VV ten behoeve van de toekomstige besluitvorming van project AWZI Haarlem Waardepolder in het bijzonder en voor grote projecten in algemene zin?

Globale onderzoeksopzet

De voornaamste onderzoeksinstrumenten zullen onder meer zijn:

- Documentenstudie
- Interviews

Dit 'veldwerk' zal nader worden bepaald, in overleg met het externe bureau dat wordt gevraagd de hoofd- en deelvragen gedegen te beantwoorden.

Tijdslijn

November 2024	Aanbieding onderzoeksopzet aan VV
	Startgesprek met SAD, directeur Water en ambtelijke contactpersoon
	Selectie extern bureau
December 2024	Start extern bureau
Dec. 2024 - Febr. 2025	Uitvoering onderzoek
Maart 2025	Conceptrapport voor Rekenkamer

Communicatie en informatie (in- en extern)

Het onderzoek start met een Startgesprek met de SAD, directeur Water en de ambtelijke contactpersoon voor het onderzoek.

Ook voert de Rekenkamer een gesprek met de betrokken hoogheemraad.

Een van de leden van de Rekenkamer is het aanspreekpunt voor de VV en de ambtelijke organisatie tijdens het onderzoek.

Een extern bureau ondersteunt de Rekenkamer bij het beantwoorden van de hoofd- en deelvragen. De Rekenkamer heeft twee bureaus benaderd om offertes uit te brengen, op basis van een startnotitie. Op de aanvraag en opdracht zijn de Algemene Waterschaps - inkoopvoorwaarden van toepassing.

De Rekenkamer zal een verwerkersovereenkomst sluiten met het geselecteerde bureau, in overeenstemming met het privacybeleid van de Rekenkamer.

Wederhoor

Het onderzoek zal gereed zijn in maart 2025. Daarna vindt het ambtelijke wederhoor plaats met de SAD, met een check op de juistheid van de bevindingen.

Na het ambtelijk wederhoor formuleert de Rekenkamer de conclusies en aanbevelingen. De Rekenkamer verzoekt D&H hierop een bestuurlijke reactie te geven (bestuurlijk wederhoor).

Tot slot

De definitieve onderzoeksopzet vormt het uitgangspunt voor het onderzoek. Tegelijkertijd wenst de rekenkamer een zekere flexibiliteit te behouden. Mocht gaandeweg het onderzoek blijken dat de onderzoeksopzet niet (meer) opportuun is, dan behoudt de rekenkamer zich het recht voor deze aan te passen. Wanneer er substantiële wijzigingen in de onderzoeksopzet worden aangebracht, zal dit worden meegedeeld aan het algemeen bestuur.